

ת"פ 12900/03/16 - מדינת ישראל, המאשימה נגד נתן ארץ, הנאשם

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 12900-03-16 מדינת ישראל נ' ארץ

לפני בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל - המאשימה

נגד
נתן ארץ - הנאשם

גזר דין

הרקע:

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 וסיוע לניסיון סיכון דרכים לפי סעיף 344 בצירוף סעיף 25 בצירוף 35 לחוק האמור.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 2/3/2016 התקיימה הפגנה של חרדים נגד חוק הגיוס לצה"ל, במסגרתה נערכה תהלוכה. עם הגעת המפגינים לרחוב בר אילן החלו חלק מהמתפרעים לחסום נתיבי נסיעה, הציתו פחים, השליכו גדרות ברזל לכביש וניסו לדרדר אליו פחי אשפה. הנאשם הצטרף להתפרעות וסייע לאחרים לדחוף פח זבל גדול ("צפרדע") לעבר הכביש, על מנת לחסום אותו ולהפריע למכוניות שנסעו בו אותה העת, אך הפח נבלם בשפת המדרכה. מיד לאחר מכן נעצר הנאשם על ידי כוח משטרה שהיה במקום.

תמצית טיעוני הצדדים:

המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם עונש מאסר למשך חודש שירוצה בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

לטענתה, מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות, לבין מאסר קצר בפועל.

המאשימה טענה כי העבירה שביצעו הנאשם והאחרים נועדה לפגוע במרקם החיים של הציבור ובשלומו, סיכנה את שלומם של הנוסעים בדרך, ועלולה היתה לגרום לתוצאות קשות. לטענתה, מדובר בעבירה שבוצעה על רקע אידיאולוגי, וככזו על ביהמ"ש להחמיר בעונשה, במיוחד על רקע ריבוי הפרות הסדר במגזר החרדי.

עם זאת, בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו הצעיר, החרטה שהביע על מעשיו והתסקיר החיובי שנערך בעניינו, סבורה המאשימה כי העונש המתאים לו מצוי בתחתית מתחם העונש ההולם לו טענה.

לעמדתה, אין מקום לביטול הרשעתו של הנאשם שכן לא הוכח כי ייגרם לו נזק קונקרטי אם הרשעתו תעמוד בעינה, ובנוסף, מדובר בעבירה שבוצעה ממניע אידאולוגי. לטעמה, אין להימנע מהרשעה בעבירה מעין זו, גם אם היא אינה חמורה.

הסנגור מצדו ביקש לבטל את הרשעתו של הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ.

לטענת הסנגור, הנאשם לא פעל על רקע אידאולוגי, אלא על רקע מצבו הנפשי ומאפייני אישיותו שפורטו בתסקיר. הסנגור טען עוד כי מדובר באירוע חד פעמי, אשר הנאשם הביע לגביו חרטה ובושה, וכי ביטול הרשעה בגין עבירות ממין אלה שביצע הנאשם אינה נדירה.

הסנגור הדגיש כי הנאשם בגיר צעיר, אשר בעת ביצוע העבירה טרם מלאו לו 20.

הנאשם פנה לביהמ"ש והביע צער רב על מעשיו. לדבריו, אין לו קשר למארגני ההפגנות, או למקומות בהם ההפגנות התרחשו. הוא אף אינו יודע איך הגיע למקום ואיך הגיע למצב הזה. הנאשם הוסיף וציין כי המסגרת החברתית עליה הוא נמנה אינה מתנגדת לגיוס לצה"ל, וכי האחראי בישיבה בה הוא לומד נזף בו על מעשיו.

תסקיר שירות המבחן:

שירות המבחן התייחס בתסקירו לנסיבותיו האישיות, המשפחתיות, הכלכליות והנפשיות של הנאשם. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם התמודד במשך השנים עם קשיים רבים, אך לצד זה מגלה תפקוד יציב במישור התעסוקתי והמשפחתי. זוהי מעורבותו הראשונה של הנאשם בפלילים, שבוצעה, להערכת שירות המבחן, על רקע קשייו המפורטים בתסקיר, בהיעדר מודעות להשלכות של התנהלותו, ובאופן חריג להתנהגותו בדרך כלל.

שירות המבחן ציין כי לא הוצגו בפניו מסמכים המלמדים על כך שהרשעתו של הנאשם עלולה לפגוע בו באופן קונקרטי. למרות זאת, לנוכח השתלבותו בתהליך טיפולי, נכונותו לעמוד בפיקוח במסגרת צו מבחן, היעדר עבר פלילי, גילו הצעיר ועל מנת לחזק את כוחותיו ולא לחסום בפניו אפשרויות תעסוקה בעתיד, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו. בשל חשיבותו של התפקוד התעסוקתי התקין של הנאשם לשיקומו וקידום תפקודו התקין, המליץ שירות המבחן להטיל עליו צו של"צ מצומצם בהיקף של 100 שעות וצו מבחן.

דין ומסקנות

כידוע, הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדיון לבין חומרתה של העבירה, ניתן להימנע מהרשעה (ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל

21/8/1985). בהלכה הפסוקה נקבע כי ביהמ"ש רשאי שלא להרשיע נאשם בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים: א. על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו. ב. סוג העבירה מאפשר לוותר באותו מקרה מסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337, 342).

כפי שיפורט להלן, הנאשם ממלא אחר התנאים המצטברים הנ"ל:

ראשית, כעולה מהתסקיר, מצבו הנפשי של הנאשם אינו פשוט. הוא קיבל פטור מצה"ל על רקע נפשי, סובל לאורך השנים מתסמיני דיכאון, מצוקה נפשית, תנודות במצב הרוח, סיטי לילה וקושי בשמירה על מסגרת תעסוקתית יציבה. חוויות הילדות הקשות שלו, שפורטו בתסקיר, גורמות לו לתחושות מצוקה וחרדה, והשפיעו על מצבו הנפשי והרגשי לאורך השנים. הוא אובחן כבעל אישיות ילדותית, חלשה ולא בשלה להתמודדות במצבי לחץ. כיום הוא מצוי בהליך אבחון לצורך קביעת תוכנית טיפול. לא יכול אפוא להיות ספק כי מצבו הנפשי האמור של הנאשם, כשהוא לעצמו, מציב לפניו מחסום ממשי בפני אפשרויות תעסוקה רבות מאוד. בנסיבות אלה, הרשעתו תעצים במידה ניכרת את קשייו להתפרנס, תצמצם עוד, באפן ניכר, את אפשרויות קליטתו במסגרת תעסוקתית, המצומצמות מאוד ממילא.

שנית, כפי שיובהר להלן, מעשה העבירה שביצע הנאשם, **בנסיבות המקרה הנוכחי**, הינו מסוג העבירות בהן ויתור על הרשעה לא יפגע פגיעה מהותית בשיקולי הענישה האחרים.

מעשה של התפרעות פוגע בסדר הציבורי ומצר את רגליו של הציבור מלעשות שימוש בשטח הציבורי בו מתבצעת ההתפרעות. כשלמעשה ההתפרעות נוסף מעשה של חסימת כביש והפרעה לתנועה בו, עולה מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים. אולם, בהתפרעות בה הנאשם השתתף לא יידו אבנים לעבר כוחות משטרה, לא השתתפו בה רעולי פנים, לא יודו במהלכה בקבוקי תבערה, היא לא התקיימה בעיתוי בעל משמעות מיוחדת ולא במקום רגיש או יוצא דופן באופן העלול להבעיר את הזירה עצמה ואף מקומות אחרים. בנוסף, הנאשם, אשר סייע לאחרים בניסיונם לדרדר פח זבל גדול לכביש, לא ביצע עבירה מושלמת, לא שימש מבצע עיקרי ולא עלה בידם של המתפרעים להפריע לתנועה ברחוב באמצעות פח הזבל. זאת ועוד, כעולה באופן ברור מהתסקיר, הנאשם לא ביצע את מעשיו על רקע אידיאולוגי. ההפך הוא הנכון, אין לנאשם ולאידאולוגיה בה הוא מחזיק ולא כלום עם המעשים שביצע. הנאשם אינו מתנגד לגיוס לצה"ל, החברה עליה הוא נמנה מתנגדת למעשים שביצע, והוא עצמו מתחרט עליהם ומתבייש בהם מאוד. ברקע לביצוע העבירות עומדים מצבו הנפשי, מצוקותיו ותחושותיו שפורטו בתסקיר, ולא אידיאולוגיה.

לאור האמור אני סבור כי עניינו של הנאשם הינו אחד מאותם מקרים חריגים בהם קיימת הצדקה לסטות מהכלל, ולהימנע מהרשעה. אני מבטל איפוא את הרשעת הנאשם מיום 24/11/2016, ומסתפק בקביעה כי ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן.

היקף צו השל"צ עליו המליץ שירות המבחן מצומם יתר על המידה. אכן, יש להתחשב כראוי בהשלכה שתהיה לצו על שיקומו של הנאשם. אולם יש גם לתת ביטוי ראוי ולקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה שביצע הנאשם ובין מידת

העונש שיוטל עליו. בנוסף, יש לטעמי להטיל על הנאשם ענישה מותנית.

לאור כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. הנאשם יבצע 150 שעות שירות לתועלת הציבור, בתפקיד סיוע בעבודות אחזקה וכללי במסגרת יחידת המתנדבים העירונית בפתח תקווה. שירות המבחן יוכל לשנות את מקום ביצוע העבודות, תוך מתן הודעה לבית המשפט.

הנאשם הוזהר כי אם לא ימלא כנדרש אחר צו השירות ישקול ביהמ"ש מחדש את סוגיית הרשעתו ואת סוגיית העונש הראוי לו.

2. הנאשם יחתום על התחייבות בסך של 5,000 ₪ לפיה לא יעבור איזה מהעבירות בהן הורשע במשך שנה מהיום. ההתחייבות תחתם עוד היום, שאם לא כן יאסר הנאשם למשך חודש.

3. ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך שנה מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ז אלול תשע"ז, 18 ספטמבר 2017.